

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗВІТ

за результатами опитувань
студентів, випускників, які навчались за освітніми програмами
з журналістики, а також роботодавців, проведене в межах міжнародного
проєкту Еразмус+ КА2 «DESTIN – Журналістська освіта задля демократії в
Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм»

Ужгород – 2019

Опитування студентів, випускників, які навчалися за освітніми програмами з журналістики в Україні та роботодавців, проведено в 2019 р. шляхом анкетування на платформі Google Forms у рамках масштабного європейського проекту Еразмус+ КА2 «DESTIN – Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм» (Номер проекту: 598964-EPP-1-2018-1-UK-EPPKA2-CBHE-JP).

Проект триває з листопада 2018 р. до листопада 2021 р. Метою DESTIN є модернізація бакалаврських і магістерських програм із журналістики відповідно до європейських стандартів, а також запровадження курсів із медіаграмотності для широкої громадськості (школярів, учителів шкіл та всіх інших зацікавлених); поширення результатів серед якомога більшої аудиторії; стійкість проекту (продовження його ідей, створення нових проектів, налагодження обміну між викладачами та студентами) тощо.

Партнерами проекту є 20 інституцій, зокрема 10 українських університетів (Запорізький національний університет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка, Маріупольський державний університет, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, Сумський державний університет, Ужгородський національний університет, Український католицький університет, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича), Міністерство освіти і науки України, а також вищі та неурядові організації з Австрії, Великої Британії, Ірландії, Нідерландів, Польщі, України, Швеції.

У межах співпраці команди університетів-учасників DESTIN створили анкету, спрямовану на збір інформації від випускників освітніх програм із журналістики. Персональні дані під час опитування не збиралися, а будь-яка надана інформація вважалася анонімною і конфіденційною.

Покликання на анкету для випускників:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfkMf9q3sibwqCzHC76_Y2KKu-i3o4LgGs1JwKhfh7NEcQi0g/viewform

Покликання на анкету для студентів:
https://docs.google.com/forms/d/1riVglApQxkVzlYXwDnBnsY7orQwT_6bZNjwj4K4Y8og/viewform?edit_requested=true

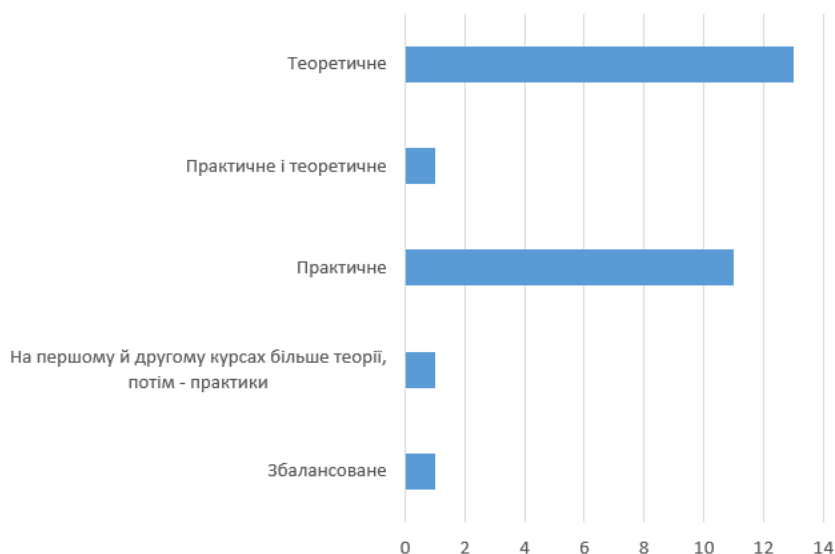
Покликання на анкету для роботодавців:
https://docs.google.com/forms/d/1iu6sRBMxzMEsd1_HInbUtQBoYNWxp9Fq2PXMiXI9sNc/viewform?edit_requested=true

Узагальнені результати опитувань наведені нижче.

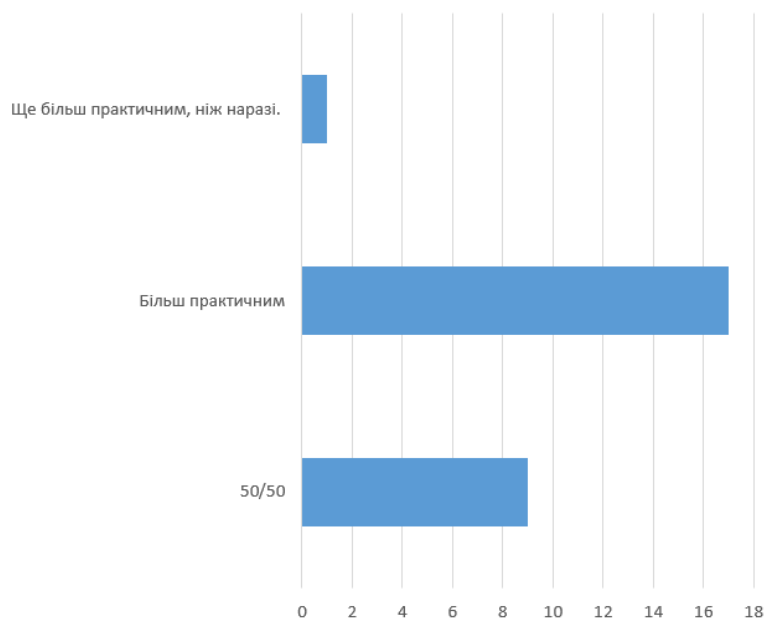
Анкетування студентів

На початку анкети (запитання 1–4) студентам відділення журналістики пропонували назвати освітній ступінь; вказати вік, у якому розпочали навчання; громадянство; стать. Так, більшість опитаних у той час здобували освіту бакалавра, а розпочали навчання у ВНЗ у 17 років. Крім того, всі студенти зазначали, що є громадянами України. Більшість респондентів належало до жіночої статі. Наступні запитання (5–20) стосувалися якості навчання та викладання. У нижченаведених діаграмах пропонуємо зведені результати опитування 27 студентів.

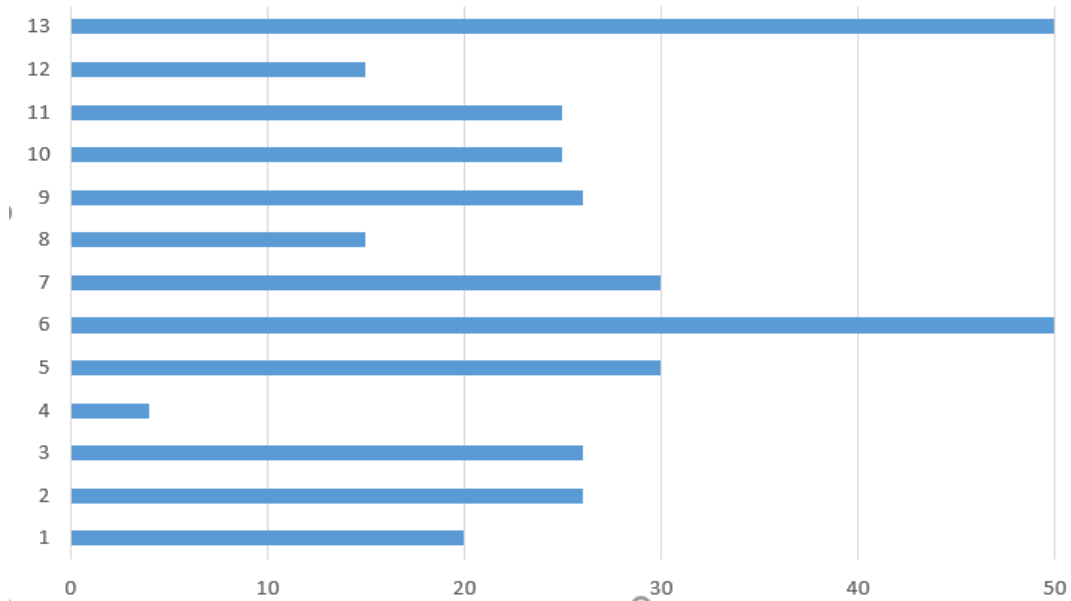
5. На Вашу думку, навчання за програмою більш теоретичне чи практичне?

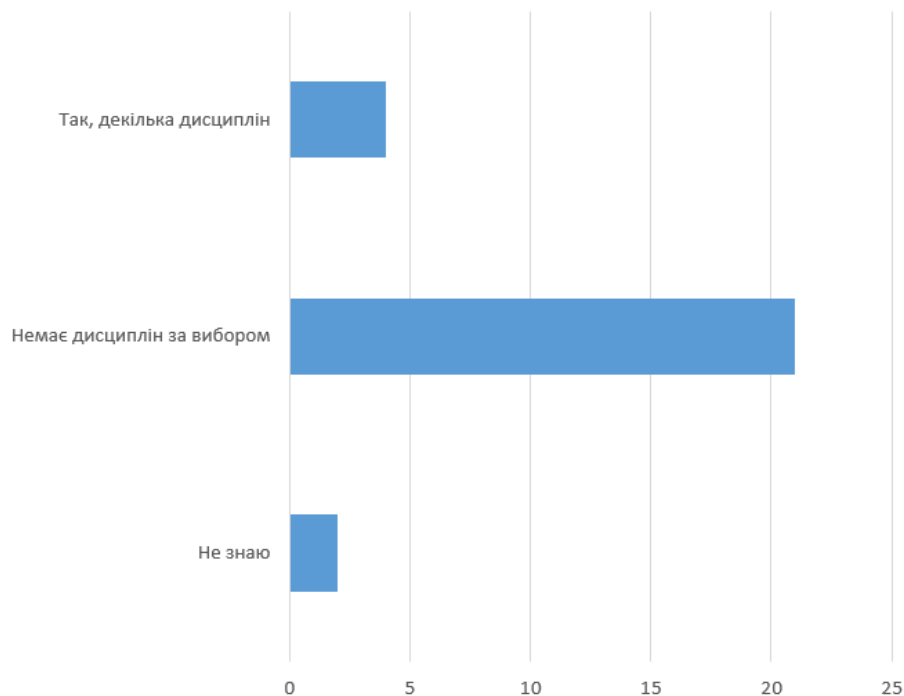
6. На Вашу думку, яким має бути навчання за програмою?

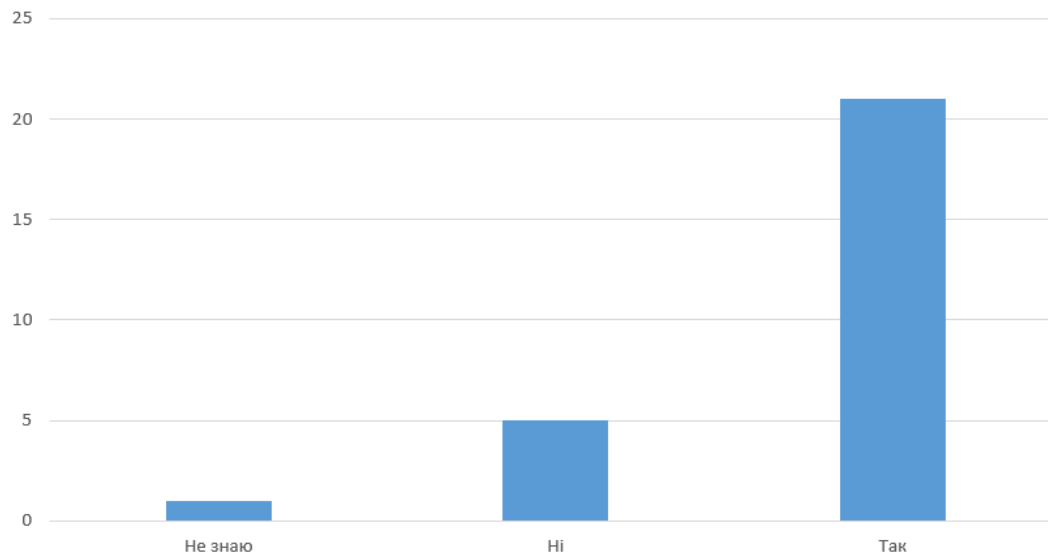
7. Під час Вашого навчання, приблизно скільки годин в середньому Ви навчаєтесь протягом тижня? Будь ласка, вкажіть загальний час аудиторної роботи та самостійного навчання.

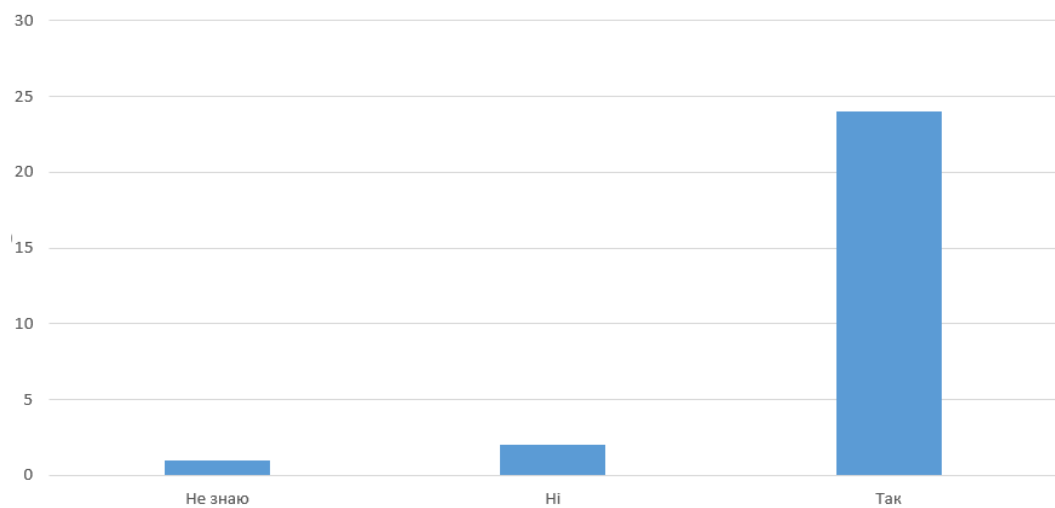
8. Чи є у Вас дисципліни за вибором? Дайте відповідь з урахуванням всього періоду навчання.

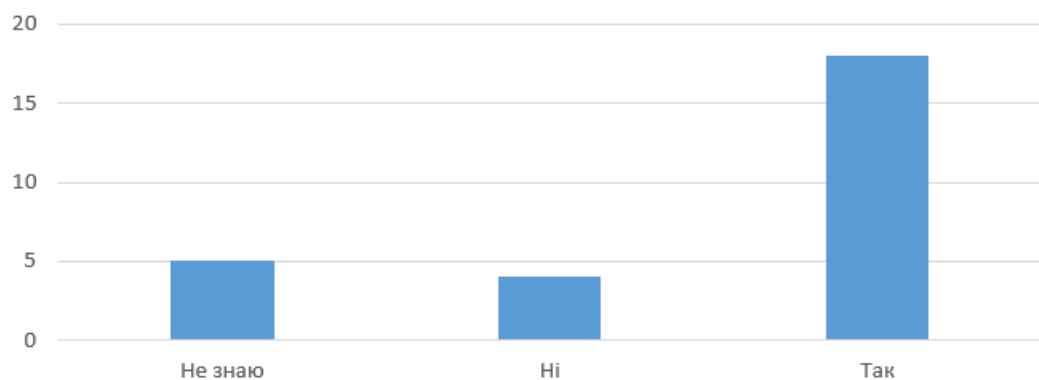
9. На Вашу думку, чи дає навчання за програмою можливість розвивати особисті інтереси та здібності?

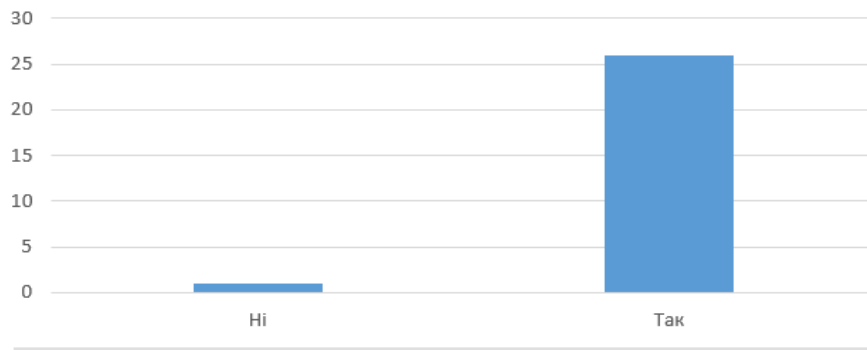
10. На Вашу думку, чи дає навчання за програмою можливість бути креативним та інновативним?

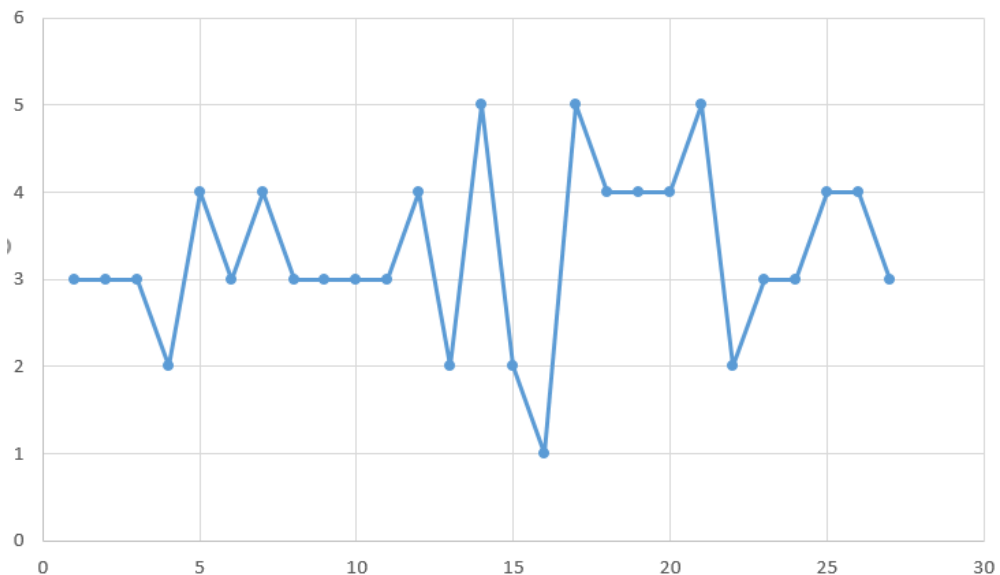
11. На Вашу думку, чи забезпечує навчання за програмою знаннями і навичками, необхідними для самозайнятості чи підприємницької діяльності?

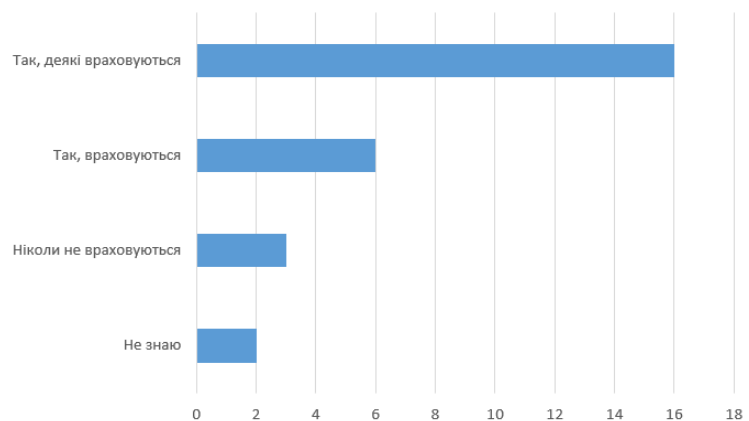
12. На Вашу думку, чи навчання за програмою надає Вам можливості розвивати лідерські навички і навички командної роботи?

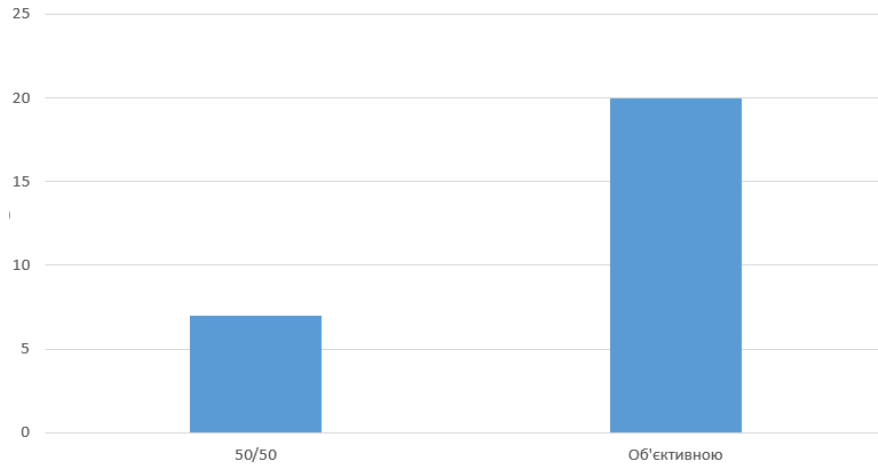
13. Якими, на Вашу думку, є ресурси для навчання в цілому (книжки, обладнання, приміщення тощо)?

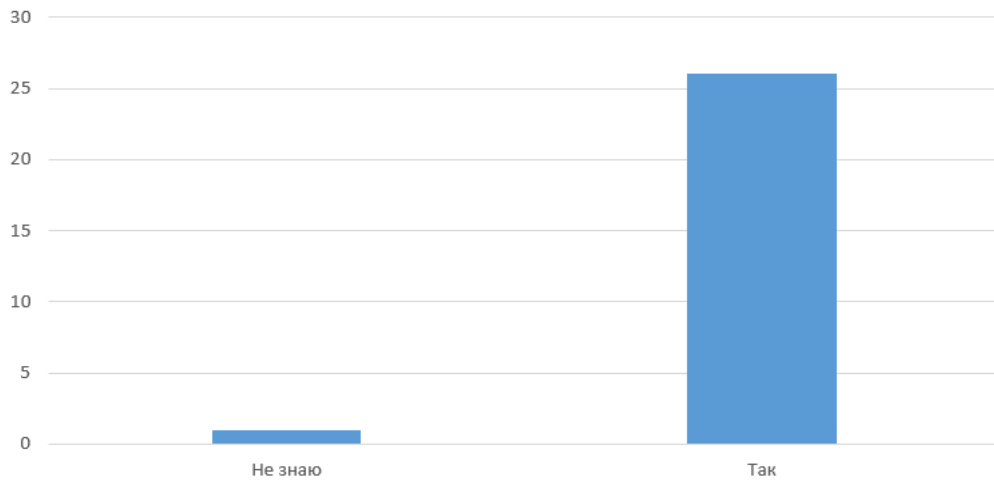
14. Загалом, на Ваш погляд, чи вітаються і враховуються думки студентів щодо якості освітньої програми і її покращення?

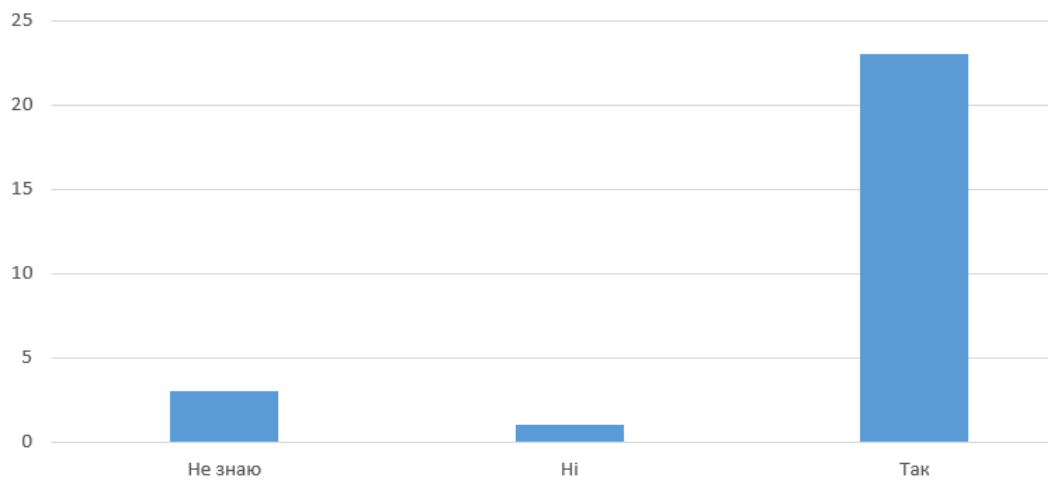
15. Якою, на Вашу думку, є система оцінювання в цілому?

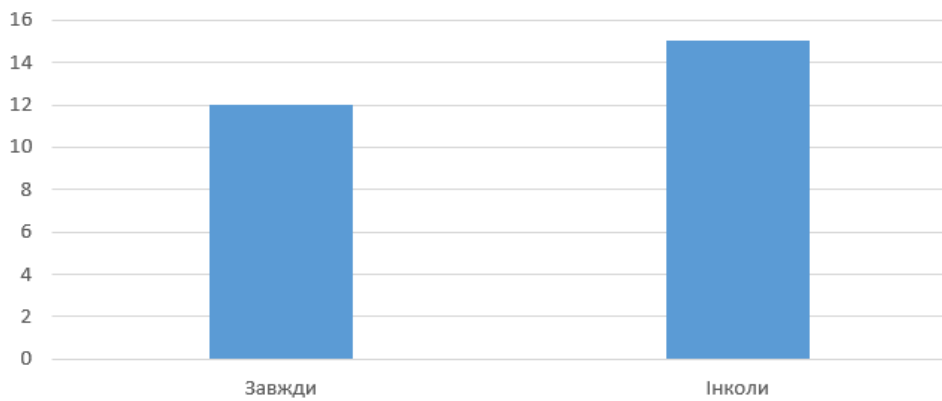
16. Чи чіткі критерії оцінювання Ваших робіт?

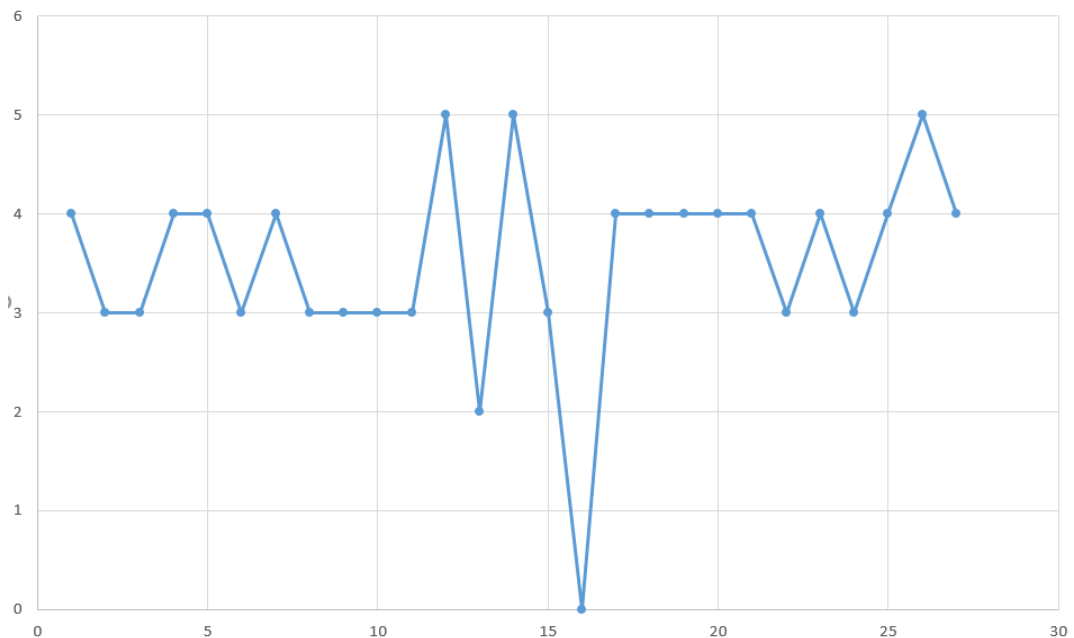
17. Чи належним чином оцінюються Ваші компетенції, які найбільше необхідні для роботи у сфері журналістики?

18. Окрім отримання балів, чи маєте Ви зворотній зв'язок з викладачем щодо оцінювання і покращення Вашої роботи?

19. Як Ви задоволені навчанням за програмою?

На запитання №19 про те, які зміни до програми можна було б внести, студенти, серед іншого, пропонують:

- «Поглиблене вивчення професійної іноземної мови»
- «Обмін студентами між різними університетами, а в цілому, програмою навчання задоволений»
- «Хотілося б більше практики. Щоб на реальних прикладах навчатися. Побільше екскурсій у видання»
- «Більше теоретичних знань, які б знадобились на практиці, адже якісно виконувати практичні завдання неможливо без необхідної бази знань»
- «Більш нове обладнання»
- «Виконання якомога більше практичних завдань»
- «Думаю, що програму змінювати не варто»
- «Покращення технічного забезпечення, зменшення кількості годин самостійної роботи вдома, більше практики в університеті, можливість

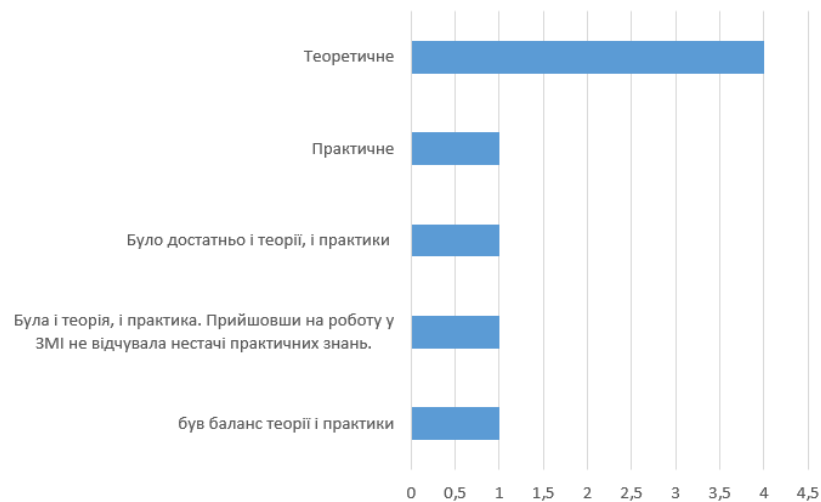
обміну студентами з інших університетів, можливість практики в інших містах, різноманітні тренінги з відомими журналістами. Додати трохи більше креативу, аби зацікавити студентів у навчанні саме на цій дисципліні»

- «Більше практичних занять та хотілося б краще технічне забезпечення, адже іноді дуже не вистачає, наприклад, камер для зйомки»

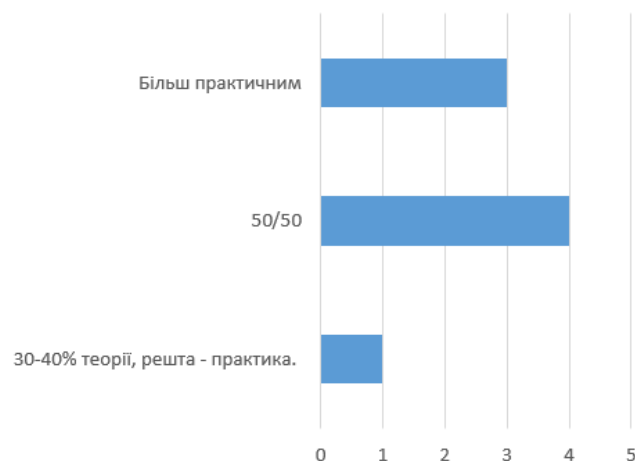
Анкетування випускників

Запитання 1–5 в анкеті для випускників стосувалися місця навчання, національності, статі, здобутого освітнього ступеня. Оскільки в опитуванні брали участь колишні студенти різних років випуску (загалом 8 осіб), серед них були представники як спеціалістів, так і магістрів. Всі опитані зазначали, що є громадянами України та в 2019 р. працювали в медіа. За статтю більшість – жінки. Відповіді на запитання 7–23 представляємо у вигляді діаграм та подаємо кілька коментарів у запитаннях відкритої форми.

7. На Вашу думку, навчання за програмою було більш теоретичне чи практичне?

8. На Вашу думку, яким має бути навчання за програмою?

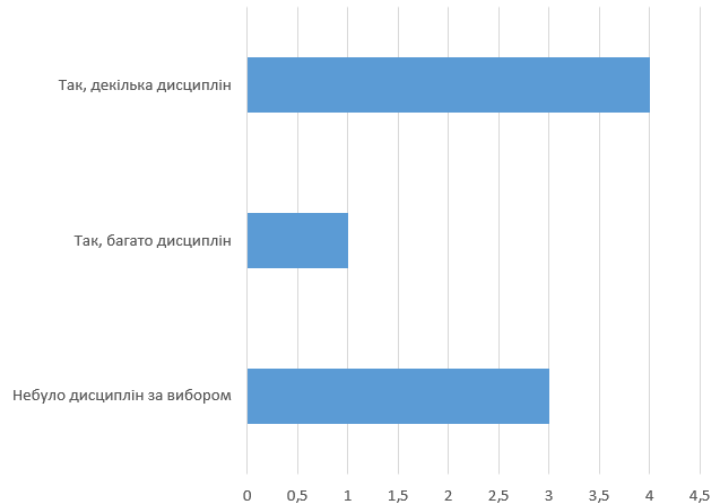

На запитання № 9 про середню кількість годин навчання протягом тижня – загальний час аудиторної роботи та самостійного навчання – серед відповідей випускників такі:

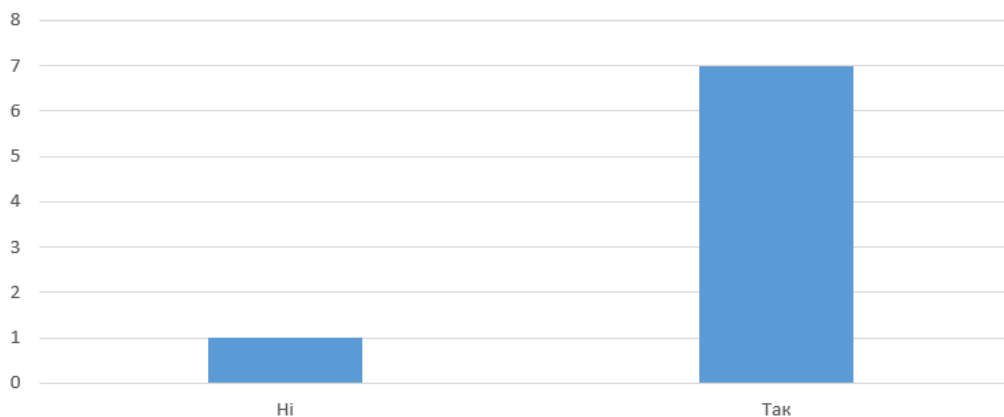
- «Майже однакова кількість аудиторних годин (прибл. 30-40 г.) і самостійної роботи (прибл. 20-30 г.)»
- «30 годин лекції в університеті. 12 - самостійного навчання»

- «30-40 годин аудиторних протягом тижня, 20 годин самостійного навчання»
- «не пам'ятаю :)»
- «25-30 годин аудиторної роботи, 10-15 годин самостійної»
- «Близько 30 год. аудиторної роботи; 35-40 год.самостійного навчання»
- «Щодня було по 3-4 пари. Щодня вдома займалася по 2 години»

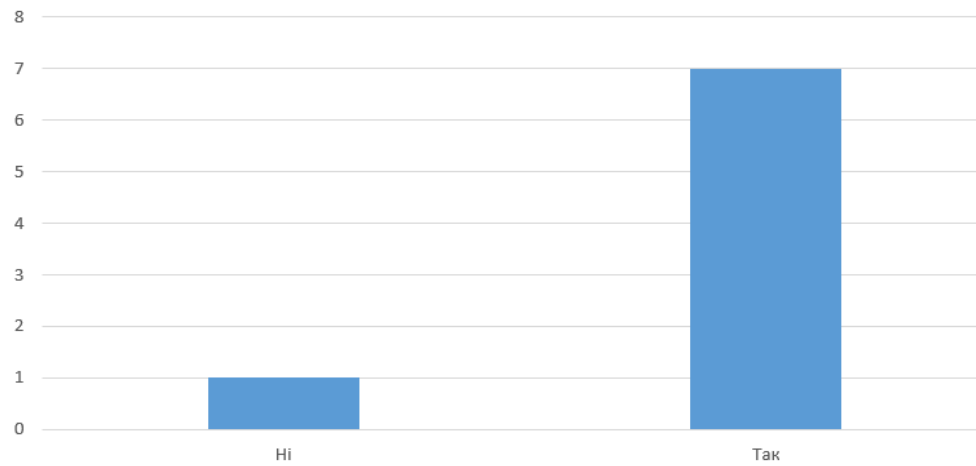
10. Чи були у Вас дисципліни за вибором?

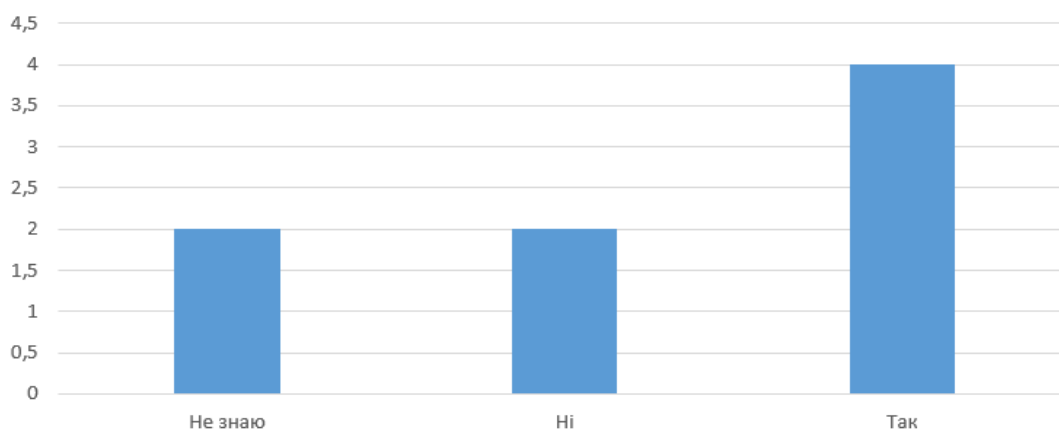
11. На Вашу думку, чи двало навчання за програмою можливість розвивати особисті інтереси та здібності?

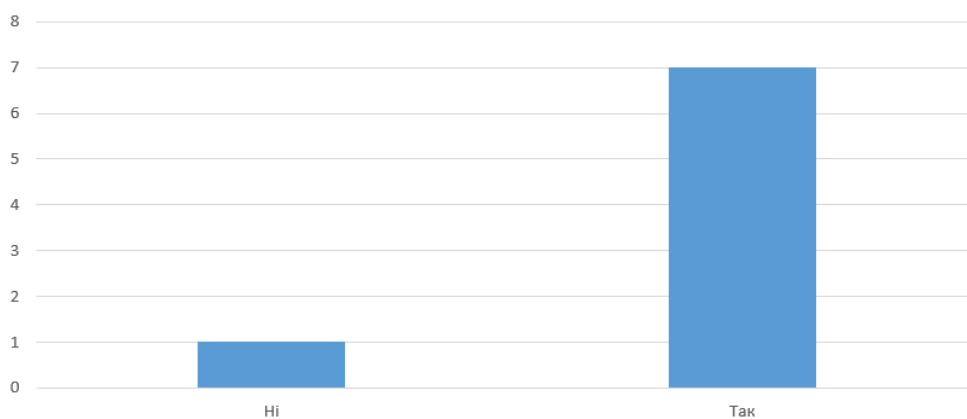
12. На Вашу думку, чи давало навчання за програмою можливість стати креативним та інновативним?

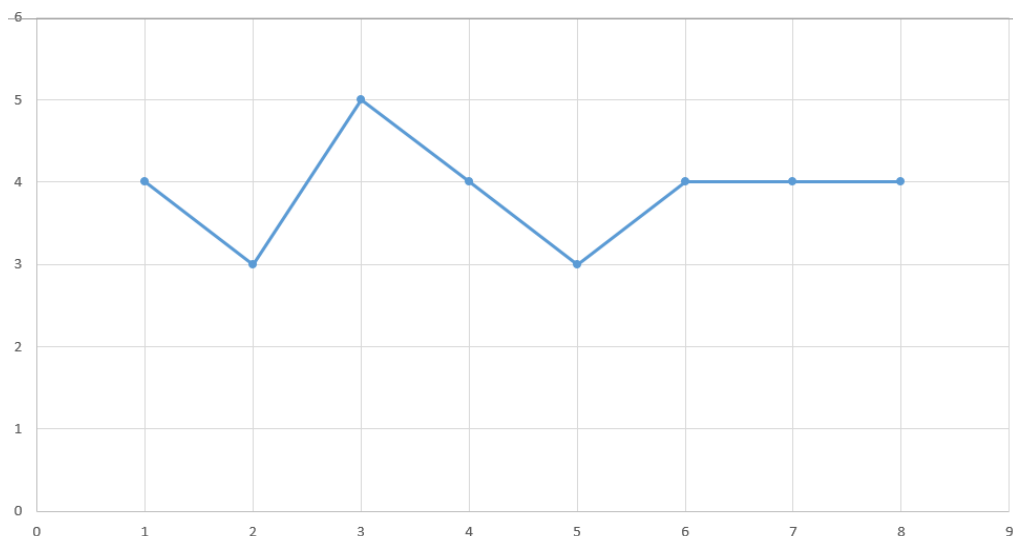
13. На Вашу думку, чи забезпечувало навчання за програмою знаннями і навичками, необхідними для самозайнятості чи підприємницької діяльності?

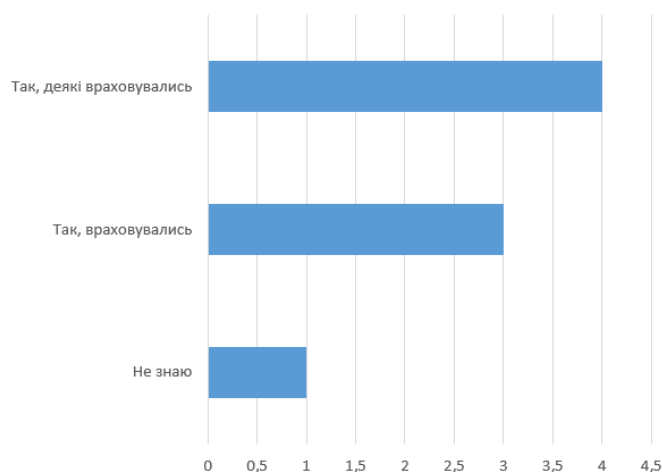
14. На Вашу думку, чи навчання за програмою надавало Вам можливість розвивати лідерські навички і навички командної роботи?

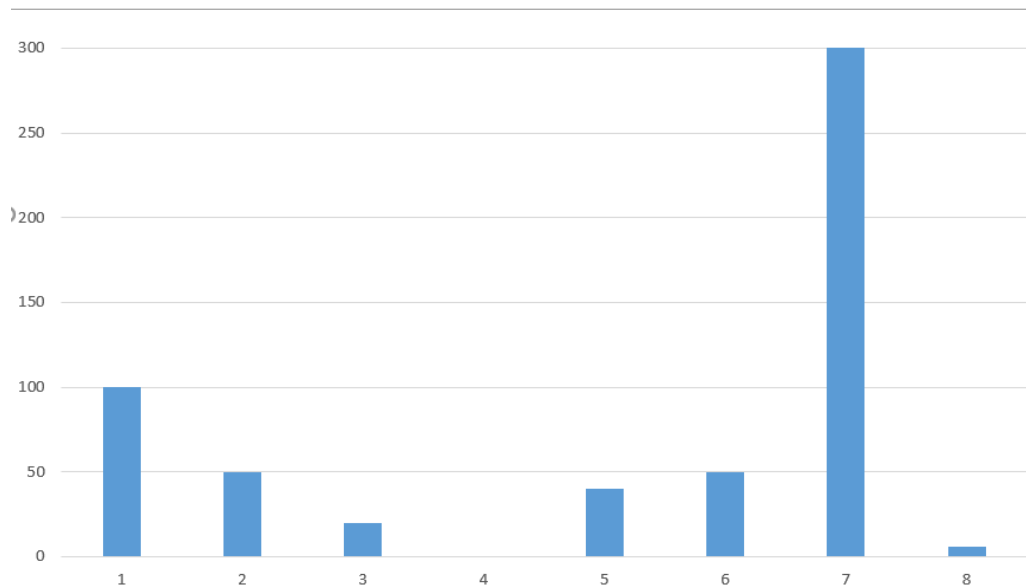
15. Якими, на Вашу думку, були ресурси для навчання в цілому (книжки, обладнання, приміщення тощо)?

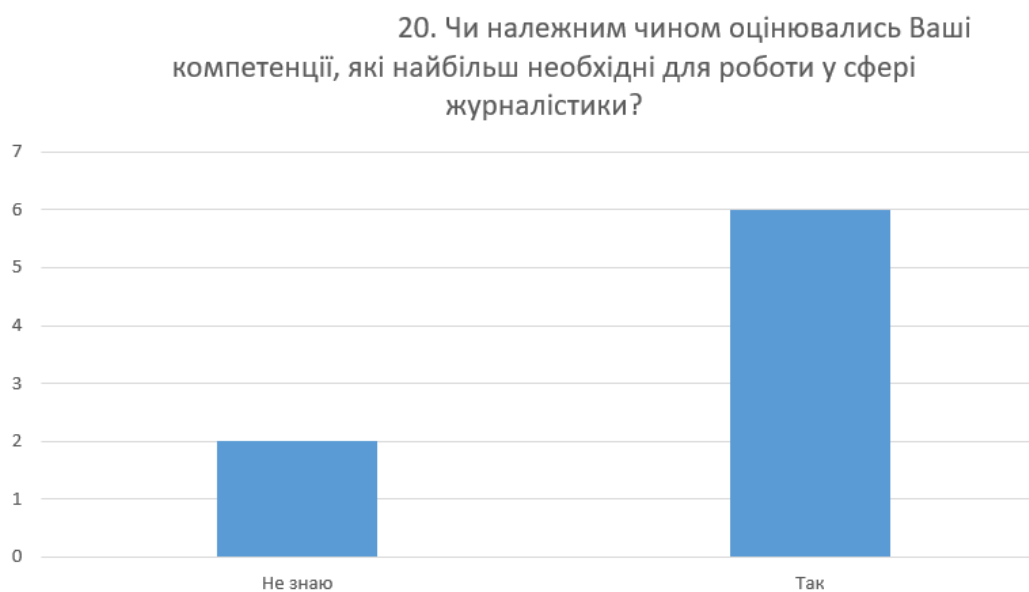
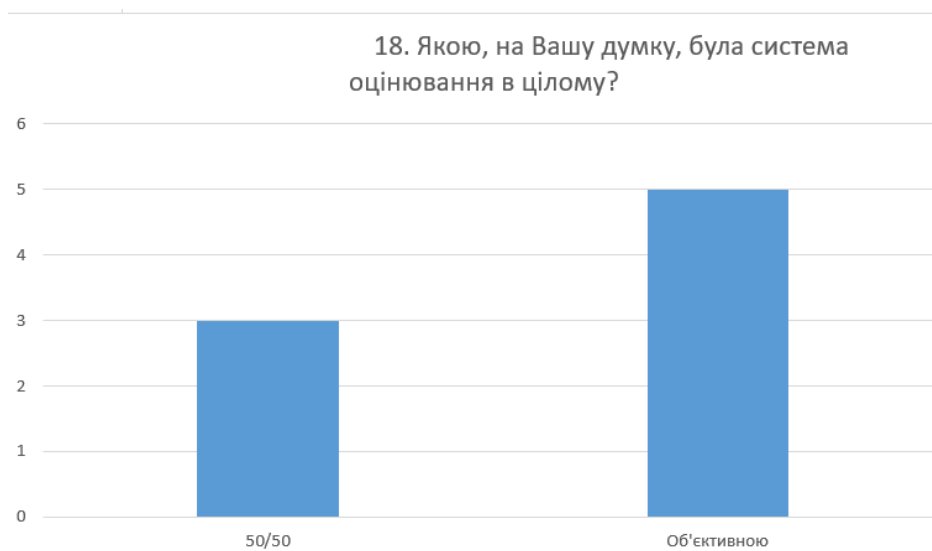

16. Загалом, на Ваш погляд, чи враховувались думки студентів щодо якості освітньої програми і її покращення?

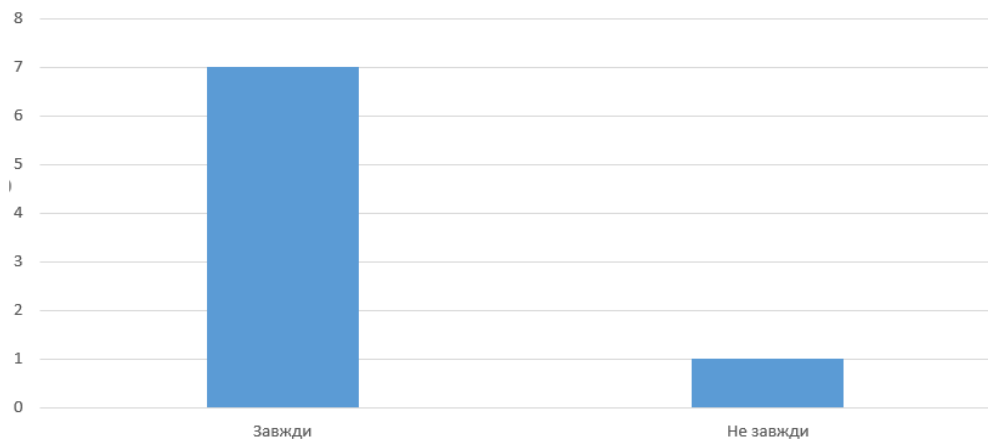

17. Приблизно, яку кількість обов'язкових робіт Ви виконували протягом всього періоду навчання? (наприклад: курсові, дипломні, екзаменаційні, проекти)

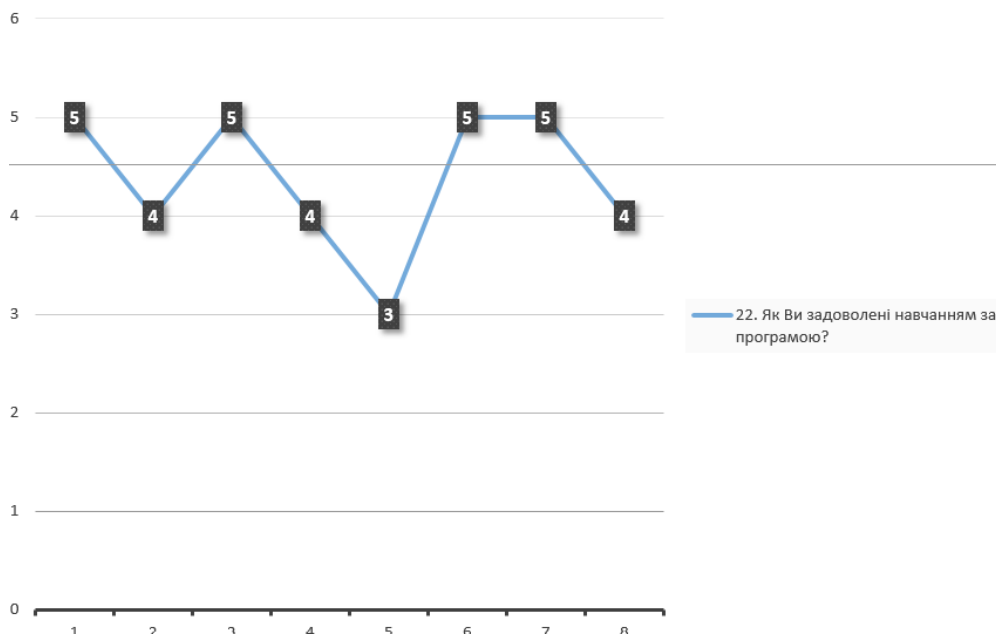

21. Окрім отримання балів, чи мали Ви зворотній зв'язок з викладачами щодо оцінювання і покращення Вашої роботи?

22. Як Ви задоволені навчанням за програмою?

У запитанні № 23 відкритої форми про те, які зміни до програми пропонують внести випускники, серед іншого, зазначено наступне:

- «Із навчальною програмою усе гаразд. У нас було багато сучасних предметів, практики, чимало можливостей для розвитку, хороша комунікація з викладачами. Хотілося би кращого матеріального стану, сучасних умов навчання, хорошого забезпечення навчальними матеріалами, технікою»
- «Нам не вистачало практики - зйомок, монтажу, роботи із фоторедакторами, монтуванням у відеопрограмах, навиків тримати себе перед камерою, ораторського мистецтва тощо. Я обрала для себе тележурнілістику, для практичного навчання не було нічого, окрім книг.

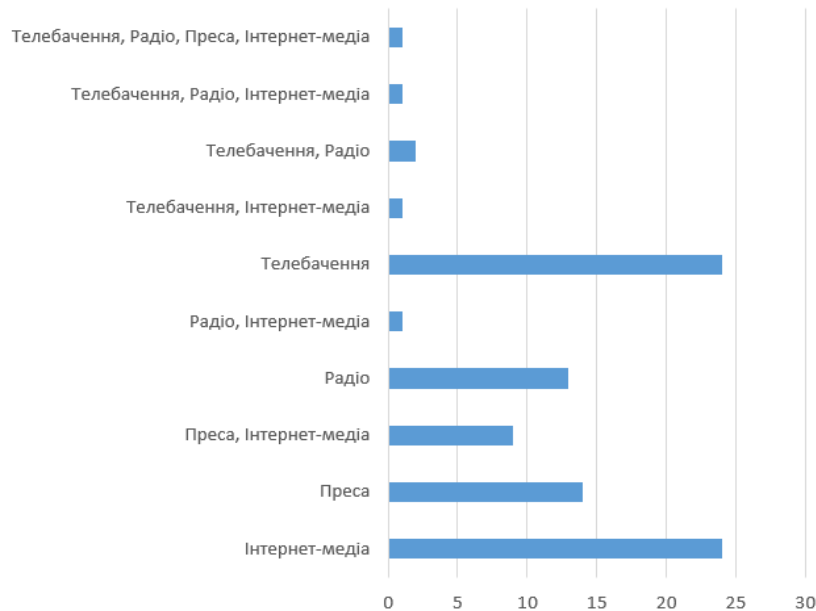
Впевнена, теле/радіожурналістика має 50/50 базуватись саме на практичному навчанні. В сучасних реаліях, я би ще ввела окремий курс - роботу із соцмережами. Іноземні мови - одну, обрану студентом мову, треба вчити всі 4-5 років»

- «Мені все сподобалося. Найкращий колектив викладачів. Справжні професіонали своєї справи!»
- «Більше практичних занять. 2. Стажування у всеукраїнських ЗМІ 3. Акцент на сучасні технічні засоби 4. Підготовка фахівців для YouTube каналів, соцмереж тощо»
- «Додати кількість аудиторних годин для таких дисциплін, як "Теорія і методика журналістської творчості" як базової для медіапрацівника; унести до програми більшу кількість обов'язкових творчих проєктів, спрямованих на закріплення теоретичного матеріалу, розвиток креативного мислення та вміння працювати в команді. А також, аби дисципліни "Медіаосвіта", "Медіаграмотність" були не тільки на старших курсах, а велися з першого курсу»
- «Загалом варто зменшити кількість дисциплін»

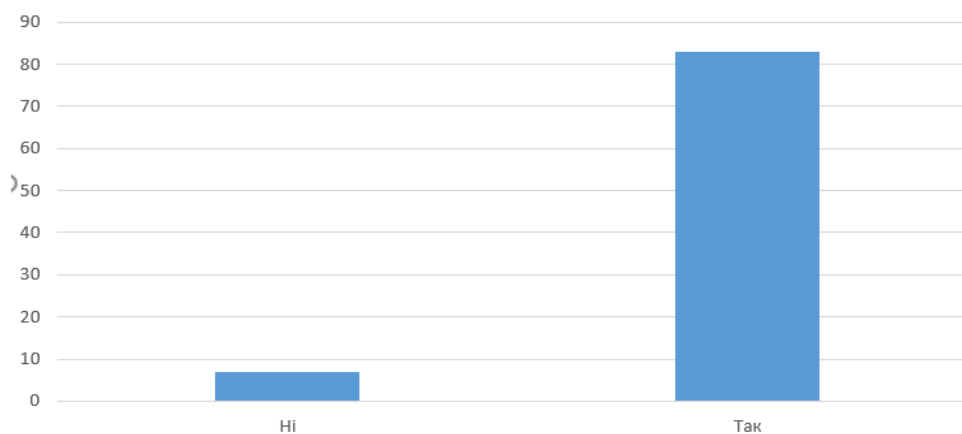
Анкетування роботодавців

Результати опитування роботодавців відображають медіатенденції кількох регіонів, оскільки в анкеті не було прохання вказати конкретну область, в якій працює фахівець. Загалом до цієї частини аудиту долучився 90 роботодавців.

1. Який вид медіа представляєте?

2. Чи працевлаштовували Ви випускників освітніх програм з журналістики за останні п'ять років?

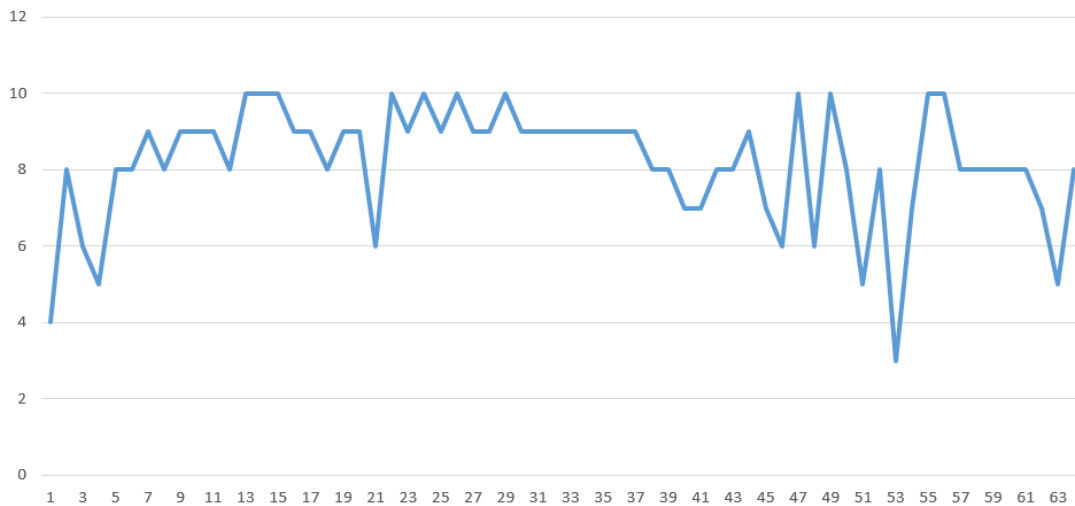

На запитання № 3 про те, на які посади працевлаштовували випускників, роботодавці надали різні відповіді. Пропонуємо кілька варіантів:

- «три кореспонденти»
- «репортер, 5-7 осіб»
- «журналісти»
- «трьох, кореспондент»
- «четверо, редактор новин, кореспондент, оператори»

- «трое, журналіст, оператор, ведучий програм»
- «п'ять, журналісти, ведучі, оператори»
- «троєх, кореспондент, ведучий новин, технічний редактор»
- «четверо, технічний редактор, кореспондент, ведучий новин»
- «два, ведучі радіопрограми»
- «троєх, технічний редактор, журналісти»
- «семеро, журналісти, ведучі програм»
- «шість, журналісти, ведучі новин»
- «п'ять, кореспонденти»
- «сім, кореспонденти, рекламними менеджерами»
- «шість, рекламні менеджери, журналісти»
- «черверо, журналісти, рекламні менеджери»
- «дев'ять, журналіст»
- «два випускника, посади редакторів»
- «сім, ведучий новин, кореспондент»
- «вісім, кореспондент, ведучий, рекламний менеджер»
- «чотири, журналісти, рекламні менеджери»
- «шість, журналіст, рекламний менеджер»
- «сім, рекламний менеджер, журналіст, web-дизайнер»
- «вісім, рекламний менеджер, журналіст, редактор»
- «одинадцять, редактори, журналісти, рекламні менеджери, web-дизайнери»
- «вісім, web-дизайнери, журналісти»
- «четверо, web-дизайнери, редактор, журналісти»
- «шість - журналісти, web-дизайнери, редактори»
- «дванадцять, web-дизайнери, журналісти, редактори»
- «сім, web-дизайнери, редактори, журналісти»
- «дванадцять, web-дизайнери, журналісти, ведучі»
- «трое, оператор, журналіст, рекламний менеджер»
- «п'ятеро, web-дизайнери, рекламний менеджер»
- «web-дизайнери, журналісти»
- «журналісти прес-центрів державних установ, навчальних закладів, політичних партій, ЗМІ – 5»

4. Наскільки добре вони були підготовлені до роботи?

В останньому запитанні анкети роботодавців просили надати рекомендації щодо змін у програмах підготовки журналістів. Пропонуємо кілька відповідей:

- «Поглибити взаємозв'язок теорії з журналістською практикою в контексті підготовки спеціалістів для конвергентної редакції. Уніфікувати набір дисциплін для журналістів»
- «Якомога більше часу приділяти практичним навикам написання текстів, пропонувати студентам упродовж року публікувати матеріаль в медіа»
- «Поглибити знання щодо юридичних, морально-етичних засад роботи журналіста»
- «Важливою рисою сучасного журналіста є універсальність: не лише в межах спеціалізації (наприклад, телевізійний журналіст повинен уміти ще й монтувати і знімати відеоматеріали), а й універсальність щодо видів (журналіст повинен уміти підготувати матеріал як для друкований, так і для радіо-, теле- чи інтернет-ресурсу)»
- «В умовах глобалізаційних процесів знання іноземних мов важливе!»
- «Не вистачає практичних знань зазвичай немає матеріальних баз в навчальних закладах відверто кажучи роботодавець тратить багато часу на додаткове навчання є чимало проблем але це займатиме багато часу для опису»
- «практична складова»
- «все гаразд у підготовці»
- «Більше стажувань, більше практики; знання комп'ютерних програм»
- «все задовільняє у підготовці»
- «практичної підготовки»
- «Більше обов'язкової практики для студентів в газетах, на радіо, телеканалах, частину дисциплін мають викладати тільки журналісти-практики з успішним досвідом роботи. Теорія - це прекрасно, але сьогоднішня журналістика страждає саме від відсутності хорошої практичної підготовки студентів-журналістів»
- «Оскільки чисельність штатних працівників редакцій не велика, часто постає питання взаємозамінності. Бажано, щоб випускники мали навички роботи з комп'ютерними програмами верстки газет, зокрема Indesign»

- «Більше практики! Журналісти знають теорію, але на практиці застосувати її можуть не всі і не завжди»
- «Хотілося б для студентів більше практичних знань: як працювати в умовах дедлайнів, на різних платформах. Теоретичні знання, які дають в університеті, не завжди відповідають вимогам ринку»
- «Більше уваги приділяти особливостям роботи в Інтернет-ЗМІ»
- «Варто більше акцентувати увагу на мовній (грамотність та вміння писати), практичній підготовці».

Гарант ОП «Журналістика»

проф. Ю. М. Бідзіля